

อลิสสา สัตยาพันธุ์:แนวทางการจัดการน้ำเสียของหมู่บ้านจัดสรรในกรุงเทพมหานคร (GUIDELINES FOR WASTEWATER MANAGEMENT IN HOUSING SUBDIVISION IN BANGKOK)

อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ, 194 หน้า. ISBN 94-03-1009-5

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการน้ำเสียของหมู่บ้านจัดสรรในกรุงเทพมหานคร 2) ประเมินสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการน้ำเสียของหมู่บ้านจัดสรรในกรุงเทพมหานคร 3) เสนอแนวทางแก้ไข ปัญหาและการพัฒนาการจัดการน้ำเสียของหมู่บ้านจัดสรรในกรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาการจัดการน้ำเสียของหมู่บ้านจัดสรรในกรุงเทพมหานคร จำนวน 150 โครงการ การเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาค้นคว้านี้ อาศัยการสำรวจภาคสนาม การออกแบบสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ผู้ประกอบการหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้อยู่อาศัย และการสัมภาษณ์ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการจัดการน้ำเสียของหมู่บ้านจัดสรรจากชุมชนใกล้เคียง โดยนำหลักการจัดการน้ำซึ่ง หมายถึง การนำน้ำเสียเข้าสู่กระบวนการบำบัดเพื่อให้ได้น้ำทิ้งที่ได้มาตรฐาน

จากการศึกษาการจัดการน้ำเสียของหมู่บ้านจัดสรร พบว่า หมู่บ้านจัดสรรที่ไม่มีการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย มีจำนวน 43 โครงการ และหมู่บ้านที่มีการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย มีจำนวน 107 โครงการ ในจำนวนดังกล่าว เป็นหมู่บ้านที่ติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียตามบ้านเรือน ซึ่งไม่สามารถบำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐาน จำนวน 44 โครงการ และที่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม จำนวน 63 โครงการ ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่มีการเปิดเดินเครื่อง และ/หรือขาดการบำรุงรักษา ดังนั้นน้ำเสียที่ระบายออกจากหมู่บ้านจัดสรรส่วนใหญ่จึงไม่เป็นไปตามมาตรฐาน นอกจากนี้การจัดการน้ำเสียที่ไม่มีประสิทธิภาพดังกล่าว ส่งผลให้แหล่งน้ำในโครงการเน่าเสียและกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและแมลงต่างๆ รวมถึงชุมชนข้างเคียงที่ขาดแหล่งน้ำสะอาดในการอุปโภค บริโภคอีกด้วย

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการน้ำเสีย พบว่า หมู่บ้านจัดสรรส่วนใหญ่ยังขาดแคลนบุคลากร งบประมาณในการจัดการน้ำเสีย และความเข้าใจในการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารและการจัดการน้ำเสียในโครงการ ประกอบกับกฎหมายและมาตรการของภาครัฐที่มีอยู่ยังขาดความเหมาะสมในเชิงปฏิบัติ รวมทั้งขาดการติดตามตรวจสอบการดำเนินการจากหน่วยงานท้องถิ่น นอกจากนี้จากข้อกำหนดของการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ยังขาดองค์ประกอบที่ชัดเจนในการควบคุมการจัดการที่ดินให้เป็นไปตามผังเมือง ทำให้การจัดสรรที่ดินส่วนใหญ่ยังอยู่นอกเขตผังเมือง ซึ่งสาธารณูปโภคของรัฐยังไม่ถึง

การศึกษาค้นคว้านี้ได้เสนอแนวทางในการจัดการน้ำเสียของหมู่บ้านจัดสรร โดยให้มีการจัดรูปแบบในการบริหาร และการจัดการภายในโครงการให้เข้มแข็ง หน่วยงานท้องถิ่นควรเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบและติดตามการจัดการน้ำเสีย นอกจากนั้นรัฐบาลควรปรับปรุงกฎระเบียบในการควบคุมการจัดการน้ำเสียของหมู่บ้านจัดสรรให้เหมาะสม ตลอดจนวางแผนการจัดการสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการพัฒนาบ้านจัดสรร ในอันที่จะให้สอดคล้องกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง